

MANTAS AREIMA

PATRIOTAS

Knygute.lt

Mantas Areima

PATRIOTAS

Neišgalvota gyvenimo istorija

„Patriotas“ – tai naujas susitikimas su Manto Areimos debiutinio romano „Nostalgija“ herojais – Matu ir Kristina. Jaunuolius į tėvynę pergina nostalgija, bet čia jų laukia dar didesni išbandymai...

Matas ima ieškoti egzistencijos prasmės, norėdamas suprasti, kokia jo misija šiame gyvenime, griebiasi verslo, įstoja į partiją. Galiausiai, pasinėręs į politiką, tampa Seimo nario patikėtiniu...

„Patriotas“ sukurtas remiantis tikrais faktais.

*Aš tik žodžiais išsakau jums tai,
ką mintyse jūs patys žinote.
O kas yra išsakomas žinojimas,
jei ne tylaus žinojimo šešėlis?
Jei jums migloti šie žodžiai,
nesistenkit jų išsiaiškinti.
Neaiški ir miglota visų daiktų pradžia,
bet ne pabaiga,
Ir aš norėčiau, kad prisimintumėt
mane kaip pradžią.*

Kahlilis Džibranas. „Pranašas“

Rytą, praplėšęs akis, Matas, išpiltas prakaito, lyg nesavas pašoko iš lovos. Strimgalviais puolė prie lango. Į bestas į stiklą žvilgsnis aki-mirką sustingo, ir tik išsisklaidžius paslaptin-giems sapnų debesims veidas įgavo natūralų atspalvį. Vyzdžiai pamažu susitraukė lyg džiūstantys ant krosnies obuoliukai. Per naktį išsunktas kūnas vėl suglebo baltuose pataluose. Kaip ir kasdien iš ryto, Matas įniko į ap-mąstymus. Žvilgsnis pasiekė ant sienos ka-bantį šv. Marijos paveikslą. Ilgai lytėjo jos skaisčią aurą tarsi norėdamas perkelti ją sau virš galvos. Vidinis balsas sukalbėjo „Sveika, Marija“, kažkur giliai esybėje pasislėpusi siela

apsigaubė ramios anapusinės energijos skraiste. Ranka siekė rašiklio ir užrašų knygutės, pasidėtų ant staliuko šalia lovos. Priemonių jamžinti netikėtiems minčių proveržiams. Nuo to laiko, kai Matas vėl įkvėpė tyro gimtinės oro, išleisdamas paskutiniuosius angliškus *bryfus* užmarštin, pagal kažkieno sudėliotą gyvenimo scenarijų keletą mėnesių iš eilės su rytiniais žiemos šaltuko vizitais jis gimdydavo vis po naują eilėrašį. Taip realizuodavo save, norėdamas užgniaužti nevisavertiškumo pojūtį lyg atiduodamas duoklę tėvynei už nebuvimo joje laiką, nepatriotiškai iššvaistytą Didžiosios Britanijos glūdumoje. Tai jos įsčios pasiglemždavo naktimis, nukeldamos į bulvių fermas ar mėsos kombinato šaldytuvą, pilną skerdienos. Praeitą naktį tame šaldytuve Matas išvydo save lyg išpjovą ant kablo.

Mintys vingiais ir viražais sukosi, raitėsi ir tą rytą, praėjus septyniolikai savaitių nuo grįžimo į Lietuvą. Ištirpo ir žiema su jos šaltuku. Pasirodė pirmieji saulės spindulėliai, atsivėrė nauji horizontai, praturtindami gyvenimą pikantiškais pavasariniais prieskoniais. Septyniolika savaitių – septyniolika naujų eilėraščių lyg septyniolika pavasario akimirų palengva baigė išstumti iš Mato galvos depresiškas po-

anglofobiškas nuotaikas, persekiojusias net sapnuose. Su gamtos pabudimu prašviesėjo sudrumstos Mato smegenys. Jis suprato, kad užsidaręs savyje ilgai neišbus. Atėjo laikas imtis ryžtingų veiksmų, žengti pirmuosius žingsnius naujame gyvenime, „po sugrįžimo“. Matas tarė sau: „Pagaliau išmušė valanda susikurti ramybės oazę šėlstančioje gyvenimo audroje!“

*Kiekvienas pasirenka sau gyvenimo kelią,
Keliaudamas patiria daug įvairiausių kliūčių,
Ar kojos suklumpa, ar širdį gal gelia,
Žmogus tuo ir gyvas, kad turi vilčių...
Gyvenimo kelias gali būti klastingas,
Nėra jisai lengvas, jis netgi slidus,
Gali tu paslysti ir būt nelaimingas,
Gali atsikelti ir būt išdidus.
Gali pasirinkti sau kelią prasmingą -
To kelio gale dažnai slypi tiesa...
Gali pasukt šunkeliu ir gyvent nuodėmingai,
Gali stovėt vietoje, ten kur kelio pradžia...*

Pasaulyje turi kentėti, bet būk drąsus, gali jį

nugalėti.

*Gyvenimas yra žaidimas, tad žaisk,
Valdai tu, ne likimas.*

*Turi kovoti, nepasiduoti,
Tau duotu šansu pasinaudoti,
Turėti tikslą, veržtis į priekį,
Stumtis pirmyn ir nugalėti.*

*Tau puikiai sekas, turi tikėti,
Stiprinti valią, širdy mylėti,
Daugiau šypsotis, save valdyti,
Sėkmę ir pergales prieky matyti.*

*Gyvenimas yra gražus, tad juo gėrėkis,
Turėk svajonę, viskuo domėkis,
Būk atkaklus ir tobulėk,
Nuleidęs rankų nesėdėk,
Įvertink tai, ką jau turi,
Ir būk taikus su savimi.*

*Esi laimingas, stiprus ir sveikas,
Dievas padės tau, nes tu jo vaikas,
Sukurk sau laimę, gyventi verta,
Nes gyveni tik vieną kartą.*

Kūrybai Matą įkvėpė tėvynė. Naujai atrasta
po savanoriškos tremties. Įkvėpimo mūza -

mylimoji Kristina. Be jos nebeįsivaizdavo tolimesnės egzistencijos. Po emigracijos jaunuoliai subrendo, žiūrėjo į viską pro rožinius akinius, matė kitomis spalvomis. Kas prieš emigraciją kėlė juoką arba nesužadino jokių emocijų, grįžus atrodė kitaip. Smegenys pradėjo veikti kaip žmogaus, turinčio tautinės savimovės. Vertino kiekvieną smulkmeną lyg didžiausią įvykį. Pačiame žiemos įdūkyje, kai Celsijaus skalė rodydavo minus trisdešimt laipsnių, pora išeidavo pasivaikščioti. Džiaugdavosi kiekvienu žingsniu, treškinančiu po kojomis suledėjusį sniegą. Su malonumu viens kitam delnais patrindavo įraudusius žandus. Su šypsenomis veiduose patempdavo vienas kito vilnonės kepuraitės kraštelį ant ausų spenelių. Išdaigos pagauti, užmaukšlindavo kepurę ant akių ir pasileisdavo bėgti. Paslydę griūdavo ant baltos žiemos paklodės, atsidurdavo vienas kito glėbyje. Kiti to nesuprastų. Atrodytų keista, kaip tokiam šaltyje lyg benamiai šunys slampinėja du įraudę *kikimarai*. Juk didelė tikimybė prisižaisti iki gangrenos. O jie, susikibę rankomis, džiaugėsi regį tikrą, šaltą, ledinę lietuvišką žiemą. Tarsi du maži juodi pingvinai, išsivolioję cukraus pudroje. Akys užfiksuodavo menkiausią šalčio išraižytą detalę. Tai buvo

tarsi naujai atrastas grožis. Deja, anksčiau nepastebėtas. Žavėjosi plikais, apšarmojusiais medžiais, lyg pasipuošusiais naujametiniam karnavalui. Vakarinių žibintų šviesoje spindinčiais sidabriniais varvekliais. Kai visa gyvastis tūnodavo sulindusi šiltuose būstuose, jaunuoliai mėgaudavosi kiekvienu žiemos akcentu. Šildydavo vienas kitą karštais bučiniiais. Jie pamilo lietuvišką žiemą, kadangi pirmą kartą gyvenime į ją pasižiūrėjo atmerktomis akimis. Tyliai iš tamsos leidžiantis snaigėms speiguotais žiemos vakarais, kai išsėlinus laukan, šaltis ima kąsti veidą, o nosies šnerves užgula maži šerkšniukai, Matas noriai šildydavo Kristiną ne vien aistringais bučiniiais, bet ir „karštomis“ eilėmis:

Ramus vakaras...

Tyla...

Rusena laužas...

Žarijos spragsi į šalis,

Tarsi norėdamos pabėgti

Nuo kaitrios liepsnos...

Įkaitę kūnai, šiluma ir tyras oras...

Beržinių malkų kvapas

Bei nuotaika prabėgusios dienos...

Šalia aukšta pušis, o jos viršūnė siekia dangų...

Taip noris ja užsliuogti ir atsigulti į debesų pūkus...

Palikti visa, tai, kas žemiška, Bet tik ne žmogų brangų,

Vien Dievas sprendžia, ką priglaus dangus...

Tyla... Ramu... Užgeso laužas...

Du kūnai kaista vis labiau, labiau...

Aistra užplūsta – kūnai susilieja...

Jie devintam danguj ar netgi dar aukščiau...

Peržiemoję tėviškėje, pavasariop jaunuoliai pakilo iš gimtųjų namų. Troško greičiau susikurti savąjį židinį. Gimtinė jiems buvo nuostabiausias kraštas. Tik mažas miestelis didelių galimybių neteikė. Išplasnojo lyg du besiporojantys balandžiai į artimiausią miestą, kurio apylinkėse kadaise vyko garsus mūšis. Vilnius, kuriame pora kūrėsi iki išvykimo į Angliją, nebeatrodė toks patrauklus ir geidžiamas. Sostinė nutolo, sukilus beprotiškoms nekilnojamojo turto kainoms. Praėjus metams, jos šoktelėjo keturgubai. Kas galėjo pagalvoti, jog žadamas greitas euro įvedimas visuomenei sukels isterijos priepuolį. Panika apsėdo mases tarsi blu-

šos šuns kailį. Nuplaukė dar prieš emigraciją nusižiūrėtas vieno kambario butukas *chruščiovkėje*. Tada jaunuoliai jį galėjo įsigyti už keliolika *gabaly*. Grįžus po metų šeimininkas paprašė penkiasdešimties. Orumas neleido tiek permokėti.

Pora apsisprendė – nuomotis nebeverta. Nutarė įsigyti nuosavą pastogę, kad ir kokią, tačiau savą. Už borto paliktas Vilnius sentimentų nebekėlė. Matas ir Kristina tikėjo: šiaip sau nieko nebūna. Viskas yra dėsninga. Viskas Dievo valioje. Viskas vyko pagal gyvenimo parašytą scenarijų. Miestas priėmė juos draugiškai. Atvėrė duris į naują gyvenimą. Pora nusi-pirko vieno kambario butuką senos statybos name. Netoli centro, su puikiu vaizdeliu pro langą. Sumokėjo padoriai. Tiek sau leisti galėjo. Santaupas investavo tinkamai – gyvenimo pradžioj pats tas: mokesčiai nedideli, jokių finansinių įsipareigojimų, jokios ekonominės krizės.

Pora džiaugėsi, įsigijusi pirmąją nuosavybę. Penkiaaukštis mūrinis namas, statytas Chruščiovo laikais, neatrodė toks senas. Prasidėjus plastikinių langų bumui net ir senesnės statybos namai kiek sumodernėjo. O pirmuosiuose aukštuose įsikūrusios įmonės pasigražindavo

reklaminėmis iškabomis. Kaip tik tokia viena kabėjo po Mato ir Kristinos buto langą. Saugumo teikė rakinamos laiptinės durys. Patogumo – erdvus balkonas. Aplinka taipgi nenuvylė – ramus Gubernijos rajonas. Arti centras. Šalia namo – autobusų stotelė. Puikus susisiekimasis. Už lango mojavo gražiai nuaugęs medis, kiek toliau rikiavosi privačių namukų kvartalai. Čia pat, už raisto, įvairių prekių asortimentą siūlė parduotuvės.

Jaunuoliai įsikūrė. Pasirūpino ne tik šaukštais ir šakutėmis. Remontas atpuolė – nusipirko tvarkingą butą. Įpūtę gyvenimo pradžios ugnį, naujakuriai juokėsi dėl vieno – visa tai susikurti padėjo Anglijos svarai. Ironiška!

Nespėjo apsiprasti po nauja pastoge, kai juos užklupo netikėtas išbandymas. Tarsi koks nevykęs pokštas! Arba, kaip anglai sakytų, *nonsense*. Didžiausia kvailystė! Absurdas! Nesąmonė!

Įvyko tai, ko mažiausiai tikėjosi. Tačiau... Taip turėjo nutikti. Turbūt viską dėliojo aukštesnės jėgos, kitaip sunku būtų paaiškinti. Kristina išskrido į Angliją... Naujuose apartamentuose Matas liko vienas. Pasitvirtino posakis „Niekada nesakyk niekada.“ Išlydėdamas mylimąją vyrukas jautėsi tarsi pardavęs žemę.

Bet giliai viduje čiurleno ramybė ir pasitikėjimas. Vieną rytą telefono skambutis sujaukė įprastos dienos ritmą ir nulėmė tolimesnių įvykių eigą. Ekstremaliausioji Kristinos tetulė gavo neįprastą pasiūlymą – padirbėti Anglijoje. Viskas prasidėjo nuo to, kad tetulė paprašė dukterėčios pagalbos. Nežinojo, kaip užsisakyti internetu lėktuvo bilietus. O paskui, procesui įsibėgėjus, pasistengė prikalbinti artimą giminaitę į kelionę:

- Turi patirties, kalbą moki, tai ne aš... Angliškai tik „fak fak“ nežinau... Darbas sezoninis, neilgam... Dvi laisvos vietos... Nuskrisime, iškart įdarbins... Vieno miestelio viešbutyje... Šalia apgyvendins... Prie pat – jūra, kopos... Įsivaizduok, kad į Palangą važiuoji... Kurortai! Kartu bus drąsiau, linksmiau... Pamatysi, laikas prabėgs greitai, juk viso labo tik vasarai... Pinigėlio lengvai užkalsime... Na, ar palaikysi savo tetai kompaniją?

Kristina sutiko. Nusprendė tetulei padėti. Kartu ir padirbėti. Įtikino Matą, kad nuojauta jai kužda sėkmingą šansą. Viešbučiai-restoranai – jos stichija. Be to, neilgam – nuo balandžio iki rugpjūčio... Matas jautė turįs pasinerti į dvasiškai opią kūrybą, reikalaujančią vienatvės, ramybės, atsiribojimo. Todėl per

daug Kristinai neprieštaravo. Iš anksto užsakyti bilietai atgaliniam skrydžiui rugpjūtį saugiai nuteikė nerimaujantį jaunuolį. Ramiai Matas užsnūdo tik pasišnekėjęs su Kristina telefonu. Pokalbis buvo trumpas. Išgirdęs, kad kelionė sėkminga, nerimą nuvijo į šoną. Kristiną ir jos tetulę pasitiko, nuvežė į vietą, paskyrė kur gyventi, supažindino su darbu. Atsisveikino tyrais meilės atodūšiais, apipintais ilgesio kartėliu. Dar iki skambučio mylimajam Kristina spėjo išlieti ne vieną ašarą, bet to nepasisakė.

Lėktuvui nusileidus Londone, Kristiną apėmė stresas. Pravirko ji ne iš laimės, kad pėdos vėl liečia anglišką žemę. Ašaros kaupėsi dėl vidinės nykumos. Širdis klausė: „Ką sau sumanei, kvaiša? Kodėl tu vėl atskridai į tą svetimą šalį?“ Norėdama nusiraminti ji troško pulti Matui į glėbį. Deja, jo šalia nebuvo...

Pasitiko jas oro uoste. Atvažiavo raudonas opeliukas. Sultinga, drūta moteriškė, lietuvė, vardu Asta, pasisveikino:

- Labas, emigrantės, kaip skrydis?

- Be katastrofų! - šyptelėjo Kristinos tetulė.

Kelionė iki viešbučio, įsikūrusio šalia Atlanto vandenyno, užtrūko ganėtinai ilgai....